

Ланцедова Ю. О.,

кандидат юридичних наук, доцент

кафедри кримінального права і процесу

Навчально-наукового юридичного

інституту Національного авіаційного

університету

НОВІТНЯ ДОКТРИНА ФУНКЦІЙ І ПОНЯТТЯ АНТИДЕЛІКТНИХ ОРГАНІВ ТА ДІЯЛЬНОСТІ

Необґрунтованість традиційного найменування певної групи державних органів та діяльності правоохоронними може бути аргументована таким чином. Охорона права (належного правового врегулювання необхідних сторін суспільного життя) від порушень (правопорушень) фактично становить часткове завдання із попередження правопорушень, що, у свою чергу, представляє лише одну з багатьох інших стадій із подолання правопорушень. Ю. Д. Ткач виділяє, зокрема, вісім стадій протидії кримінальним правопорушенням [4, с. 59]. За однією з останніх варіацій **новітньої доктрини постадійності протидії кримінальним правопорушенням** даного автора виділяються такі стадії протидії кримінальним правопорушенням: 1. Виявлення латентних кримінальних правопорушень. 2. Припинення триваючих кримінальних правопорушень. 3. Розкриття кримінальних правопорушень. 4. Досудове розслідування (дізнання, попереднє слідство) кримінальних правопорушень. 5. Досудове вирішення або судовий розгляд (перша інстанція) і перегляд (апеляція, касація, провадження за нововиявленими обставинами) антикримінальної справи. 6. Виконання досудового чи судового рішення. 7. Проведення роботи з особою, звільненою з місць позбавлення волі, до закінчення або погашення строку судимості. 8. Здійснення інших заходів з попередження макроправопорушень [1, с. 52-53;].

По суті, кожна з названих у цій процедурі стадій протидії кримінальним правопорушенням є тим чи іншим способом їх попередження, що, однак, може мати і інші процедури, у т. ч. і заходи власне із охорони права від порушень.

Функцією ж традиційних правоохоронних органів має стати проведення у своїй компетенції всіх або тільки певних стадій протидії правопорушень. Доцільно перейменувати такого роду державні органи в антиделіктні, правоохоронну діяльність та освітню спеціалізацію – в антиделіктну, а правоохоронців – в антиделіктологів [1, с. 59-60].

У той же час, А. М. Куліш у межах спеціальної докторської дисертації віддав перевагу традиційному словосполученню «правоохоронні органи», визначивши «правоохоронна систему» як багаторівневу соціальну систему, «що включає систему правових засобів, методів та гарантій, що забезпечують охорону суспільних відносин від протиправних посягань, та державні органи, що виконують правоохоронні функції» [3, с. 6, 19]. Правоохоронними ж органами, на думку даного автора, є лише «органи суду, прокуратура, органи внутрішніх справ, служба безпеки, митні органи, податкова міліція» [3, с. 12].

Виходячи з викладеного, пропонується наступна авторська **новітня доктрина функцій антиделіктних органів:**

1. Виявлення латентних правопорушень.
2. Припинення триваючих правопорушень.
3. Розкриття правопорушень.
4. Досудове розслідування чи інше досудове з'ясування обставин правопорушення.
5. Судове чи остаточне позасудове вирішення справи про відповідне правопорушення.
6. Виконання остаточного судового чи позасудового рішення і, перш за все, найповніше відновлення порушеного правого статусу соціосуб'єктів.
7. Проведення роботи із засудженим до зняття чи погашення судимості;

8. Проведення в координації з усіма іншими державними органами, посадовими особами та іншими соціосуб'єктами інших заходів з профілактики правопорушень, перш за все, з усунення причин та умов, що сприяли вчиненню правопорушень (що має бути зроблене ще до вчинення правопорушення з метою його недопущення, а вже після цього має досліджуватися наявність чи відсутність підстав для притягнення винної особи до відповідного виду юридичної відповідальності), з готування належних пропозицій із удосконалення відповідного законодавчого та базисного підзаконного регулювання тощо.

9. Здійснення узагальнень відповідної антиделіктної практики і виявлення її досягнень та недоліків.

10. Проведення корпоративної (тобто, відомчої, в межах діяльності відповідного антиделіктного відомства) та (тобто, в рамках діяльності певного антиделіктного органу як юридичної особи) підзаконотворчої діяльності із організації роботи даного антиделіктного органу та протидії правопорушенням.

11. Здійснення наукових досліджень у напрямку підвищення ефективності, раціональності та якості антиделіктної діяльності відповідного виду.

12. Проведення за допомогою вищих навчальних закладів міністерства освіти та науки підготовки та підвищення кваліфікації кадрів антиделіктної діяльності відповідної спеціалізації та субспеціалізації.

13. Самостійне здійснення поточного підвищення кваліфікації антиделіктологів відповідної спеціалізації та субспеціалізації.

Профілактична функція антиделіктних органів є обов'язком як для такого роду спеціальних органів держави, так й для будь-яких інших державних органів і посадових осіб та й для будь-яких інших соціосуб'єктів, які мають сприяти антиделіктним органам у найбільш ефективному, раціональному та якісному виконанні й всіх інших вказаних функцій антиделіктної діяльності.

Розповсюджений у даному аспекті акцент уваги на тому, що функції правоохоронних органів мають здійснюватися із суворим дотриманням вимог

правових актів та без порушення правового статусу соціосуб'єктів є зайвим та алогічним. Такого роду діяння є протиправними і фактично являють собою певне правопорушення, протидіяти яким і мають власне антиделіктні органи.

Звідси пропонується й авторська **новітня доктрина визначення поняття антиделіктної діяльності як такого виду державної діяльності, основне призначення якого полягає у найбільш ефективній, раціональній та якісній як протидії різним видам правопорушень на кожній із стадій її здійснення, так й функціонування антиделіктних органів, а також у здійсненні з цією метою базисного, корпоративного (відомчого) і локального підзаконного правового регулювання, узагальнень відповідної антиделіктної практики, наукових досліджень, підготовки та перепідготовки в юридичних навчальних закладах міністерства освіти антиделіктологів та самостійного поточного підвищення їх кваліфікації.**

Література.

1. Кириченко А. А. Гипердоклад о более двухстах пятидесяти лучших доктринах и концепциях юриспруденции научной школы профессора Аланкира: коллективная монография / кол. авторов под науч. ред. А. А. Кириченко. – Второе издание. - Николаев: Ник. нац. ун-т имени В. А. Сухомлинского, 2015. – 1008 с.

2. Ланцедова Ю. А. Взаимоотношение новой доктрины антиделиктных органов и традиционного подхода к правоохранительным органам / Ю. А. Ланцедова / 1542 слова // Блог экспертов (blog-experts.com [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://blog-experts.com/vzaimootnoshenie-novoj-doktriny-antideliktnyx-organov-i-tradicionnogo-podxoda-k-pravooxranitelnyim-organam/> 2015-05-02 – Доктрины

3. Куліш А. М. Правоохоронна система України: адміністративно-правові засади організації та функціонування : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 / А. М. Куліш. – Харків, 2009. – 27 с.

4. Ткач Ю. Д. Поняття і системно-структурна будова криміналістики : дис. ...
канд. юрид. наук / Ю. Д. Ткач. – К., 2004. – 556 с.